

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 22/10
Λουξεμβούργο, 4 Μαρτίου 2010

Προτάσεις της γενικής εισαγγελέα στην υπόθεση C-31/09
Nawras Bolbol κατά Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal

Η γενική εισαγγελέας Eleanor Sharpston φρονεί ότι η οδηγία 2004/83 παρέχει τη δυνατότητα αυτόματης αναγνωρίσεως του καθεστώτος πρόσφυγα σε πρόσωπα τα οποία, λόγω εξωτερικών περιστάσεων ανεξάρτητων της βουλήσεώς τους, έπαυσαν να απολαύουν προστασίας ή συνδρομής από άλλα όργανα των Ηνωμένων Εθνών πλην της Ύπατης Αρμοστείας

Η αναγνώριση αυτή είναι απόρροια των υποχρεώσεων παροχής διεθνούς προστασίας που προβλέπει η Σύμβαση της Γενεύης του 1951 περί του καθεστώτος των προσφύγων

Η Σύμβαση της Γενεύης του 1951¹ καθορίζει τα πρόσωπα και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες τα εν λόγω πρόσωπα αναγνωρίζονται ως πρόσφυγες καθώς και το είδος της παρεχόμενης σ' αυτά προστασίας. Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν υπογράψει τη Σύμβαση αυτή και, σε επίπεδο ΕΕ, οι υποχρεώσεις τους προβλέπονται στην οδηγία 2004/83². Το άρθρο 1Α της Συμβάσεως ορίζει ότι με τον όρο «πρόσφυγας» νοείται κάθε πρόσωπο το οποίο συνεπεία δικαιολογημένου φόβου διώξεως λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων ευρίσκεται εκτός της χώρας της οποίας έχει την υπηκοότητα και δεν δύναται ή, λόγω του φόβου τούτου, δεν επιθυμεί να απολαύει της προστασίας της χώρας αυτής, ή εάν μη έχον υπηκοότητα τινά και ευρισκόμενο συνεπεία τοιούτων γεγονότων εκτός της χώρας της προηγουμένης συνήθους αυτού διαμονής, δεν δύναται ή, λόγω του φόβου τούτου δεν επιθυμεί να επιστρέψει σ' αυτήν.

Το άρθρο 1Δ της Συμβάσεως του 1951 προβλέπει ότι η Σύμβαση δεν εφαρμόζεται σε πρόσωπα τα οποία απολαύουν σήμερα προστασίας ή συνδρομής παρεχομένης όχι από τον Ύπατο Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τους πρόσφυγες (στο εξής: Ύπατη Αρμοστεία), αλλά από άλλο όργανο ή οργανισμό των Ηνωμένων Εθνών, όπως το Γραφείο Αρωγής και Έργων των Ηνωμένων Εθνών για τους Παλαιστίνιους Πρόσφυγες στην Εγγύς Ανατολή³. Εντούτοις, όταν η εν λόγω προστασία ή συνδρομή παύσει να παρέχεται για οποιονδήποτε λόγο, χωρίς συγχρόνως να έχει ρυθμισθεί οριστικώς η τύχη των προσώπων αυτών, τα πρόσωπα αυτά θα απολαύουν αυτομάτως των εκ της Συμβάσεως απορρεόντων ευεργετημάτων. Το άρθρο 12, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 2004/83 αντιστοιχεί, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού δικαίου, στο άρθρο 1Δ.

Το 2007 η Nawras Bolbol, ανιθαγενής από την Παλαιστίνη, μετέβη στην Ουγγαρία μαζί με τον σύζυγό της με θεώρηση από τη Λωρίδα της Γάζας. Ζήτησε από τις ουγγρικές μεταναστευτικές αρχές να της χορηγηθεί το καθεστώς πρόσφυγα διότι δεν επιθυμούσε να επιστρέψει στη Λωρίδα

¹ Σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 περί του καθεστώτος των προσφύγων.

² Οδηγία 2004/83/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους, ΕΕ 2004, L 304, σ. 12.

³ Τα Ηνωμένα Έθνη ίδρυσαν το Γραφείο Αρωγής και Έργων των Ηνωμένων Εθνών για τους Παλαιστίνιους Πρόσφυγες στην Εγγύς Ανατολή (UNRWA) για την παροχή συνδρομής και προστασίας σε εκτοπισθέντες Παλαιστίνιους στον Λίβανο, στη Συρία, στην Ιορδανία, στη Δυτική Όχθη και στη Λωρίδα της Γάζας. Οι υπηρεσίες του UNRWA είναι, καταρχήν, στη διάθεση Παλαιστινίων που διαμένουν στα εν λόγω εδάφη, οι οποίοι απώλεσαν τις εστίες και τα υπάρχοντά τους λόγω της συρράξεως του 1948 και είναι εγγεγραμμένοι στο UNRWA. Οι κατιόντες των προσώπων αυτών έχουν επίσης δικαίωμα εγγραφής. Το UNRWA παρέχει επίσης βοήθεια σε ορισμένες ομάδες μη εγγεγραμμένων προσώπων (όπως οι διαμένοντες σε στρατόπεδα προσφύγων). Σήμερα, περίπου 4,6 εκατομμύρια εκτοπισθέντες Παλαιστίνιοι δικαιούνται των υπηρεσιών του UNRWA.

της Γάζας, την οποία χαρακτήρισε ανασφαλής λόγω των συγκρούσεων μεταξύ της Fatah και της Hamas.

Η Bolbol δεν ενεγράφη στο UNRWA όταν βρισκόταν στη Λωρίδα της Γάζας, αλλά υποστηρίζει ότι δικαιούται της προστασίας και συνδρομής του λόγω οικογενειακών δεσμών. Εκθέτει ότι πρέπει να της αναγνωρισθεί αυτομάτως η ιδιότητα του πρόσφυγα διότι είναι Παλαιστίνια διαμένουσα πλέον εκτός της ζώνης του UNRWA.

Οι ουγγρικές μεταναστευτικές αρχές απέρριψαν την αίτηση της Bolbol με το αιτιολογικό ότι δεν πληρούσε τα κριτήρια του άρθρου 1Α της Συμβάσεως της Γενεύης του 1951 για την αναγνώριση της ιδιότητας του πρόσφυγα και δεν δικαιούνταν αυτομάτως της χορηγήσεως του καθεστώτος πρόσφυγα βάσει του άρθρου 1Δ.

Η Bolbol προσέβαλε την απόφαση αυτή ενώπιον του Fővárosi Bíróság (δικαστήριο της Βουδαπέστης, Ουγγαρία), το οποίο ζήτησε από το Δικαστήριο να διευκρινίσει υπό ποιες περιστάσεις αναγνωρίζεται η ιδιότητα του πρόσφυγα βάσει του άρθρου 1Δ της Συμβάσεως της Γενεύης του 1951 και του άρθρου 12, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 2004/83.

Με τις προτάσεις της σήμερα, η γενική εισαγγελέας Eleanor Sharpston επισημαίνει, πρώτον, ότι μόνον εκτοπισθέντες Παλαιστίνιοι που διαμένουν στη ζώνη του UNRWA δικαιούνται της προστασίας και συνδρομής του UNRWA. Αν τα πρόσωπα αυτά κάνουν όντως χρήση της προστασίας και συνδρομής του UNRWA, αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής της Συμβάσεως για όσο διάστημα απολαύουν της εν λόγω συνδρομής.

Η γενική εισαγγελέας υπογραμμίζει ότι **τα πρόσωπα που δικαιούνται να ζητήσουν προστασία από το UNRWA, αλλά δεν έχουν όντως κάνει χρήση αυτής της δυνατότητας, εξακολουθούν να καλύπτονται από τη Σύμβαση της Γενεύης**. Οι εκτοπισθέντες Παλαιστίνιοι που δεν απολαύουν της συνδρομής του UNRWA πρέπει, ως εκ τούτου, να τύχουν της ίδιας μεταχειρίσεως που επιφυλάσσεται στους λοιπούς αιτούντες τη χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα και να αξιολογηθούν ατομικώς βάσει των κριτηρίων που προβλέπει η Σύμβαση, αλλά δεν δικαιούνται να τους χορηγηθεί αυτομάτως το καθεστώς πρόσφυγα.

Η γενική εισαγγελέας Eleanor Sharpston υποστηρίζει, ακολούθως, ότι οι εκτοπισθέντες Παλαιστίνιοι που απήλαυαν της συνδρομής του UNRWA, αλλά δεν μπορούν πλέον, για οποιονδήποτε λόγο, να τύχουν της εν λόγω συνδρομής, παύουν να αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής της Συμβάσεως. Στο πλαίσιο αυτό, είναι της γνώμης ότι αν το οικείο πρόσωπο δεν μπορεί να επωφεληθεί πλέον από τη συνδρομή του UNRWA **λόγω εξωτερικών περιστάσεων** ανεξάρτητων της βουλήσεώς του, δικαιούται αυτομάτως να του χορηγηθεί το καθεστώς πρόσφυγα βάσει της Συμβάσεως [90(δ)]. Αντιθέτως, αν δεν μπορεί να επωφεληθεί πλέον από τη συνδρομή του UNRWA **εξαιτίας δικών του ενεργειών**, δεν μπορεί να αξιώσει αυτομάτως το καθεστώς πρόσφυγα. Δικαιούται, εντούτοις, να ζητήσει τη χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα κατόπιν ατομικής αξιολογήσεως της περιπτώσεώς του.

Η γενική εισαγγελέας φρονεί ότι η ερμηνεία των σχετικών διατάξεων της οδηγίας πρέπει να συνάδει προς την ερμηνεία της Συμβάσεως. Κατ' ουσίαν, τούτο σημαίνει ότι ένα πρόσωπο εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του αποκλεισμού του άρθρου 12, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας, αν έχει όντως κάνει χρήση της προστασίας ή συνδρομής άλλου οργάνου ή οργανισμού των ΗΕ πλην της Ύπατης Αρμοστείας. Αν το πρόσωπο αυτό παύσει, για λόγους ανεξάρτητους της βουλήσεώς του, να επωφελείται από την προστασία ή συνδρομή που απήλαυε προηγουμένως, δικαιούται να του χορηγηθεί αυτομάτως το καθεστώς πρόσφυγα βάσει της οδηγίας. Τα πρόσωπα που δεν εμπίπτουν στο άρθρο 12, παράγραφος 1, στοιχείο α' έχουν ακόμη το δικαίωμα να αξιολογηθούν προκειμένου να τους αναγνωρισθεί η ιδιότητα του πρόσφυγα ή να τους παρασχεθεί επικουρική προστασία βάσει της γενικής οικονομίας της οδηγίας.

Ως προς το ζήτημα της αποδείξεως της παροχής προστασίας ή συνδρομής, η γενική εισαγγελέας απορρίπτει την άποψη ότι μόνον η απόδειξη της εγγραφής στο UNRWA είναι επαρκές αποδεικτικό στοιχείο. Μολονότι φρονεί ότι το εν λόγω αποδεικτικό στοιχείο συνιστά αμάχητο τεκμήριο της πραγματικής παροχής συνδρομής στον αιτούντα, υπενθυμίζει ότι το UNRWA παρέχει ορισμένες

φορές συνδρομή χωρίς να έχει προηγηθεί εγγραφή. **Συνεπώς, η εγγραφή συνιστά μόνο ζήτημα αποδείξεως και όχι ουσίας** και τα πρακτικά προβλήματα που μπορεί να αντιμετωπίζει κάθε εκτοπισθείς που ζητεί να του χορηγηθεί το καθεστώς πρόσφυγα, όταν επιχειρεί να αποδείξει το οικείο δικαίωμά του, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όταν εκτιμάται αν ο εν λόγω εκτοπισθείς Παλαιστίνιος τελούσε προηγουμένως υπό την προστασία του UNRWA.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση επί της οποίας διατυπώνει τη γνώμη του. Η υπόθεση τελεί πλέον υπό διάσκεψη. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582